

На вниманието на:

доц. д-р Тодор Чобанов – заместник-кмет на Столична община

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на Наредба за прием на деца в общинските самостоятелни детски ясли, детски градини и в подготвителните групи в общинските училища на територията на Столична община

С настоящото становище изразявам несъгласието си с отпадането на критерий т. 5 от чл. 18 на актуалната Наредба, а именно допълнителната точка, която се предоставя при кандидатстване в първа градинска група на деца, посещаващи общински самостоятелни детски ясли или частни детска ясла, регистрирани от СРЗИ на територията на Столична община най-малко 6 месеца преди записване.

Считам предложената промяна за незаконосъобразна, неоснователна и необоснована, за което излагам подробни съображения.

1. Отпадането на допълнителната точка противоречи на принципите за „Последователност и предвидимост“ съгласно чл. 13 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК). Становището на Столична община до момента е било, че допълнителната точка цели постигането на известна равнопоставеност между посещаващи самостоятелни детски ясли и децата, посещаващи яслени групи в детски градини. Това се налага тъй като децата от самостоятелните детски ясли кандидатстват повторно за първа градинска група, докато децата от яслените групи на детските градини автоматично продължават в градинските групи по право¹. Предложението допълнителната точка да отпадне е израз на липса на последователност и предвидимост от страна на Столична община. В тази връзка следва да се отбележи, че **законосъобразността на обсъждания критерий е потвърдена от Върховния административен съд с Решение 2294/ 16.02.2012 г. по адм.д. 13534/2011 г.** В посоченото решение съдът изрично постановява, че допълнителната точка, която се предоставя на децата от самостоятелните детски ясли при кандидатстване в първа

¹ виж Обобщената справка от 22.01.2019 г. за постъпилите предложения и становища по публикувания Проект на наредба за изменение и допълнение на актуалната наредба за прием на деца в общинските детски градини и в подготвителните групи в общинските училища на територията на столична община, достъпна на следния електронен адрес:
<https://www.sofia.bg/documents/20182/3986515/%D0%9E%D0%B1%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%B0+%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BA%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89%D0%B0-%D0%9D%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B1%D0%B0-%D0%94%D0%93-2019-01-22.pdf/fa300edb-4869-4b48-be94-df73fdfc3576>

градинска група не е дискриминационен критерий, а ги компенсира спрямо децата в яслените групи на детските градини.²

В допълнение проектът за нова наредба предвижда промяната да влезе в сила от 01.03.2021 г., тоест от следващото голямо класиране. На практика това означава, че **на адресатите на наредбата не се предоставя никакъв срок да съобразят поведението си с новите критерии и правила.** Не се предвижда изключение дори за адресатите в „заварено положение“ (децата от набор 2018 г. и 2019 г.), които са приемани по настоящите правила и критерии. За сравнение намерението за въвеждане на критерия „уседналост“ в новата наредба бе публично оповестено от заместник-кмет на Столична община доц. д-р Тодор Чобанов още преди приемането на актуалната наредба, тоест през февруари 2019 г.³

По отношение на децата, посещаващи регистрирани от СРЗИ частни ясли, има и други два аспекта, които трябва да се вземат под внимание. От една страна това е значителният финансов ресурс, който родителите са отделили, за да посещава детето им именно такава ясла с цел да получи допълнителна точка при кандидатстването в първа градинска група и съответно да има по-голям шанс да бъде прието. От друга страна предвид малкия брой такива ясли в София, в повечето случаи посещението на детето в конкретната ясла е свързано с изминаването на големи разстояния в града и губенето на много време в пътуване. Премахването на тази точка на практика ще обезсмисли съзнателните усилия, време и финансов ресурс на много родители да увеличат шансовете на децата си да бъдат приети в държавни детски градини.

2. Непредвиждането на изключение за влизането в сила на новата наредба по отношение на адресатите в заварено положение (децата от набор 2018 г. и 2019 г.) противоречи на принципа на „съразмерност“ съгласно чл. 6, ал. 3 АПК. Според посочената разпоредба когато с административен акт се засягат права на гражданите, прилагат се онези мерки, които са по-благоприятни за тях. В случая на адресатите в заварено положение, посещаващи самостоятелни детски ясли или регистрирани от СРЗИ частни ясли, се отнема правото да получат допълнителна точка при кандидатстване в първа градинска група. Ето защо по силата на принципа на съразмерност в наредбата следва да се предвиди, че промяната не се отнася за заварените случаи. За тях приложим би трябвало да е бъде актуалният по-благоприятен режим.

3. В проекта за нова наредба липсват мотивите и целите за премахване на допълнителната точка по т. 5. Декларирано е желание да се постигне равнопоставеност между децата при кандидатстване. По-горе бе посочено, че именно тази точка допринася за постигането на тази равнопоставеност. В този смисъл премахването ѝ ще доведе единствено до по-голяма неравнопоставеност между децата.

Предвид изложеното моля:

² Решение 2294/ 16.02.2012 г. на ВАС по адм.д. 13534/2011 г. -

<http://www.sac.government.bg/court22A.nsf/d6397429a99ee2afc225661e00383a86/c22583660052f5ecc22579a2002e55e8?OpenDocument&fbclid=IwAR025EHcrH0ggheTi9cWLYJ7It0jsFwn4uK4smkk5XcgsDdaCzUehlUnSs4>

³ за пример статия по темата в сайта www.dariknews.bg от 14.02.2019 г., достъпна на следния ел.адрес:

<https://dariknews.bg/novini/bylgariia/priemyt-v-gradini-v-sofiia-s-tri-tochki-za-postoianen-adres-dve-za-nastoiashit-2148090>

- 1. Допълнителната точка по критерий т. 5 от чл. 18 на актуалната Наредба, приложим при кандидатстване в първа градинска група, да се запази.**
- 2. Алтернативно моля да премахването на допълнителната точка да влезе в сила при кандидатстването през 2023 г.,** тоест при кандидатстването в първа градинска група на децата, родени през 2020 г. Така ще се приложи подходът, по който бе въведен критерият „уседналост“ като на адресатите на наредбата се даде достатъчен период от време (две години) да съобразят поведението си в предвижданите промени. В случай, че бъде прието предложението за премахване на точката от 2023 г., с него следва да отпадне и автоматичното преминаване на децата от яслени групи на детските градини в градинските групи по право. Това е единственият начин, по който ще се постигне равнопоставеност между децата, кандидатстващи в първа градинска група. Друг положителен ефект ще бъде, че ще се преустанови порочната практика родители да записват децата си в самостоятелни детски ясли само с цел да получат допълнителна точка при кандидатстване в първа градинска група без детето реално да посещава яслата.
- 3. Ако и второто предложение не бъде прието, моля да се предвиди изключение за заварените случаи, включващи децата от набор 2018 г. и 2019 г., посещаващи самостоятелни детски ясли или регистрирани от СРЗИ частни ясли, които да ползват допълнителна точка при кандидатстване в първа градинска група.**

Заключение:

Ако се обърнем към „Закон за предучилищно и училищно образование“ то там може да намерим следното:

Раздел II Принципи в системата на предучилищното и училищното образование

Чл. 3. (1) Образованието като процес включва обучение, възпитание и социализация.

(2) Образованието е национален приоритет и се реализира в съответствие със следните принципи: 1. единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;

2. ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

3. равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко 2 дете и на всеки ученик; 4. равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;

Чл. 8. (1) Предучилищното образование е задължително от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 5-годишна възраст на детето, като родителите избират една от

формите по чл. 67, а държавата и общините се задължават да осигурят условия за обхват на децата в детските градини и групите за предучилищно образование.

След проведена консултация с адвокат и въз основа на тези членове от закона за предучилищно и училищно образование, СО рискува да бъдат заведени масови индивидуални и групови иски за дискриминация от нейна страна при въвеждане на новите „идеи“.

С уважение:

арх. Александър Бояджиев